

4.20



Vlaanderen
is onderwijs & vorming

EXAMENCOMMISSIE SECUNDAIR ONDERWIJS

Jaarverslag 2021

AHOVOKS
AGENTSCHAP VOOR
HOGER ONDERWIJS,
VOLWASSENENONDERWIJS,
KWALIFICATIES &
STUDIETOELAGEN

examencommissiesecundaironderwijs.be

Woord vooraf

De Examencommissie organiseerde in 2021 meer dan 40.000 examens. En dat met een examencentrum dat pas vanaf half oktober weer op volle capaciteit kon draaien, want de coronacrisis zorgde ook in 2021 nog voor een aangepaste planning. De evolutie naar maximaal digitaal zette zich intussen verder voort, voor het eerst verliepen alle examens digitaal of via een combinatie digitaal-schriftelijk.

In ons jaarverslag brengen we **jaarlijks** de belangrijkste **cijfers** over de Examencommissie bij elkaar: het aantal kandidaten, de examens, de getuigschriften en diploma's... Naast deze klassieke cijfergegevens zijn het echter de **verhalen** van onze **kandidaten** die voor zich moeten spreken. Waarom kiezen zij voor de Examencommissie en hoe ervaren zij het traject naar het behalen van een diploma? We nodigden onze kandidaten uit om hun verhaal te vertellen via een enquête, waaraan 542 kandidaten deelnamen.



MARLEEN ROGGEMAN

Afdelingshoofd

De Examencommissie: op weg naar een diploma

INSCHRIJVINGEN

3.561

Het aantal nieuwe inschrijvingen in 2021 lag 31% hoger dan het vorige jaar. Een logische evolutie, want door de coronacrisis in 2020 waren we een hele tijd gesloten en waren er 5 maanden geen nieuwe inschrijvingen mogelijk.

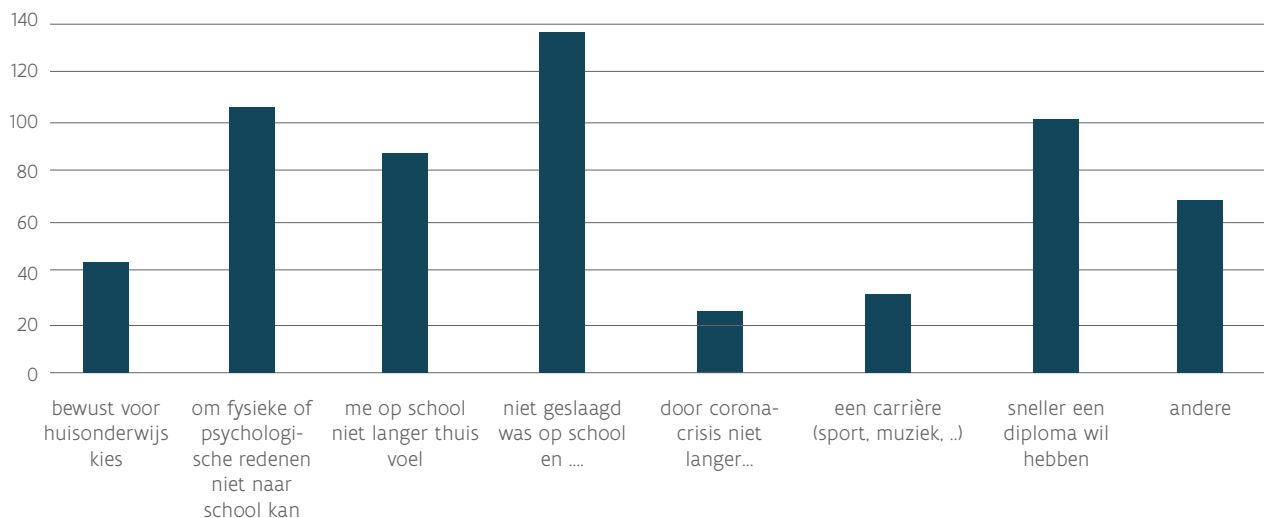
EVOLUTIE INSCHRIJVINGEN

2017	2018	2019	2020	2021
3.551	3.264	3.175	2.723	3.561

Waarom kies je voor de Examencommissie?

Er zijn meerdere redenen om de stap te maken naar de Examencommissie, met het behalen van een diploma op de eerste plaats. De meerderheid (23%) van de kandidaten was niet geslaagd op school en probeert nu een diploma te behalen via de Examencommissie, 17% van de kandidaten wil het diploma sneller behalen dan op school. Een andere reden is het leertraject onafhankelijk van de school. Opnieuw 17% van de bevroegde kandidaten geeft aan niet naar school te kunnen om fysieke of psychologische redenen. 15% voelt zich niet langer thuis op school en kiest daarom voor de Examencommissie.

IK HEB GEKOZEN VOOR EXAMENCOMMISSIE OMDAT IK



KANDIDATEN AAN HET WOORD

"Ik kreeg vroeger de keuze niet om te studeren van thuis uit en moest gaan werken. Ik wil in 2022 starten met een bachelor opleiding op 38 jarige leeftijd. Eindelijk, na 20 jaar geen tijd gehad te hebben. Heb al kinderen van 10 en 8 ondertussen."

Thomas Verhavert (38), tweede graad Kantooradministratie en Gegevensbeheer

"Ik heb voor thuisonderwijs gekozen omdat ik inderdaad in de coronacrisis merkte dat het voor mij eigenlijk efficiënter was om alles zelf te plannen en te doen. Ik had toen ook meer tijd om viool en piano te spelen. Dus dat is zeker ook een belangrijke reden. Nu heb ik meer tijd voor muziek, waar ik waarschijnlijk later mijn beroep van zal maken."

Acke Elewout (13), tweede graad Latijn

"Omdat ik meer uitdaging wou in taalvakken."

Kos Mortier (15), derde graad Humane wetenschappen

"In de klas was ik altijd diegene die zich moeilijk kon concentreren, snel afgeleid was en moeite had met "nutteloze tussentaken". De afgelopen 2/3 jaren voelde ik me ook helemaal niet goed meer op school. Ook vanwege mijn eetstoornis en andere onderliggende moeilijkheden toen was het zowel mentaal als fysiek niet meer mogelijk nog naar school te gaan. Na meer dan 6 maanden geen school wou ik dit niet langer op stop hebben staan, vooral uit angst te moeten blijven zitten. Examencommissie was dan de perfecte manier om de essentiële leerstof zelfstandig en op mijn eigen tempo te verwerken terwijl ik ook ruimte had om verder te werken aan mijn herstel. Niet alleen dat maar ook leren wie ik ben buiten school, wat ik wil voor de toekomst en hoe ik dat wil bereiken."

Fenna Hense (16), derde graad Humane wetenschappen



Wie zijn onze kandidaten?

Niet elke kandidaat die zich inschrijft, legt ook echt examens af. Sommige kandidaten starten onmiddellijk, anderen nemen eerst de tijd om zich voor te bereiden en plannen pas als ze voelen dat ze er klaar voor zijn. Bij een kleine groep blijft het bij intenties.

Jaarlijks bekijken we wie er werkelijk actief is in het examenplatform. Wie in de loop van het jaar op minstens 1 examen was ingeschreven, beschouwen we als een actieve kandidaat.

Actieve kandidaten

6.940



3.481

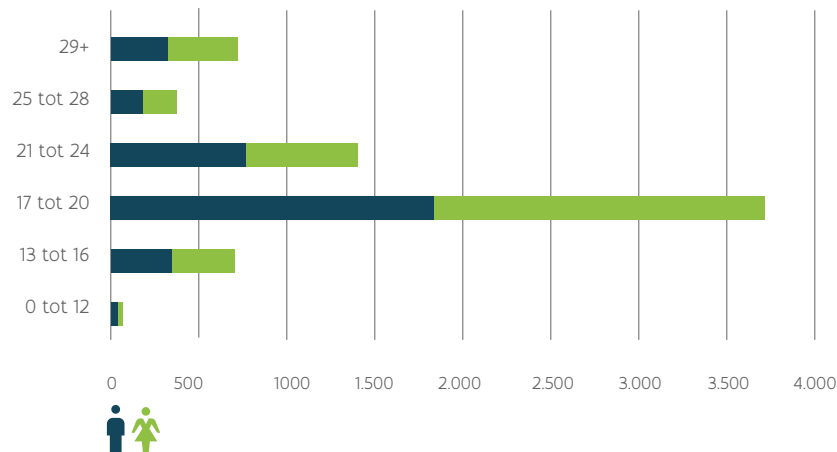


3.458

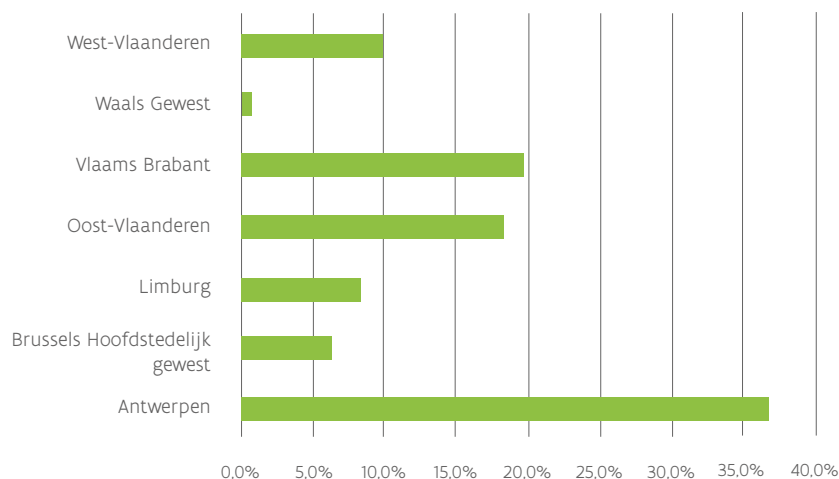
EVOLUTIE ACTIEVE KANDIDATEN

2017	2018	2019	2020	2021
7.022	6.957	6.583	6.925	6.940

LEEFTIJD



WOONPLAATS



KANDIDATEN AAN HET WOORD

“Ik heb voor Examencommissie gekozen voor meer uitdaging. Zo is de leerstof op school te makkelijk en saai. Ik mag geen hogere richting doen, dus combineer ik dit om zo toch graag naar school te gaan.”

Jorien Thijsen (18), derde graad Sociale en Technische Wetenschappen

“Ik geniet erg van mijn onafhankelijkheid en zelfstandigheid, die het scholiere onderwijs mij niet kan bieden. Ook kan ik nu zelf beslissen waar ik veel of weinig tijd aan besteed en kan ik alles op mijn eigen tempo afleggen.”

Talitha Van Schoors (17), derde graad Wetenschappen-Wiskunde

Een studierichting die bij je past

In totaal zijn er 7.559 kandidaten ingeschreven in een studierichting. Niet alle ingeschreven kandidaten planden effectief een examen of namen eraan deel. Dat verklaart het verschil tussen het aantal ingeschreven kandidaten in een studierichting en het aantal actieve kandidaten.

EERSTE & TWEDE GRAAD

STIJGING EERSTE EN TWEDE GRAAD

Het aantal kandidaten in de eerste en de tweede graad blijft stijgen.

DERDE GRAAD

POPULAIRE STUDIERICHTINGEN DERDE GRAAD

Humane wetenschappen	1.713
Sociale en technische wetenschappen	1.160
Kantooradministratie en gegevensbeheer	740
Handel	524
Wetenschappen-wiskunde	512

“Ik zat al jaren in de verkeerde richting en dacht: ja zal maar gewoon op mijn tanden bijten en voort doen met die richting Elektriciteit. Maar op een gegeven moment lukte het leren niet meer. En leren voor iets wat je helemaal niet interesseert, wordt op een gegeven moment moeilijk. Daarom ben ik Examencommissie gaan doen in de richting Economie-wiskunde die veel beter bij mij past, aangezien ik Economische Wetenschappen wil gaan studeren in het hoger onderwijs”.

Ferdinand Nyokila (18), derde graad Economie-wiskunde

Overzicht

EERSTE GRAAD	A-stroom	Moderne wetenschappen	223
	B-stroom	Basisvorming B	44
			TOTAAL

TWEEDE GRAAD	aso	Economie	96
		Humane wetenschappen	100
		Latijn	29
		Wetenschappen	173
	bso	Kantoor	113
	kso	Beeldende en architecturale Kunsten	19
	tso	Handel-talen	81
			TOTAAL

DERDE GRAAD	aso	Economie-moderne talen	365	
		Economie-wetenschappen	98	
		Economie-wiskunde	131	
		Humane wetenschappen	1.713	
		Latijn-moderne talen	41	
		Latijn-wetenschappen	29	
		Latijn-wiskunde	38	
		Moderne talen-wetenschappen	96	
		Moderne talen-wiskunde	19	
		Wetenschappen-wiskunde	512	
			TOTAAL	3.042
	bso	Kantoor-kantooradministratie en gegevensbeheer	740	
		Kantoor-logistiek	270	
			TOTAAL	1.010
	kso	Beeldende vorming	92	
Muziek		19		
		TOTAAL	111	
tso	Farmaceutisch technisch assistent	112		
	Fotografie	127		
	Handel	524		
	LO-Sport	145		
	Onthaal en pr	211		
	Secretariaat-talen	239		
	Sociale en technische wetenschappen	1.160		
		TOTAAL	2.518	
		TOTAAL GRAAD	7.559	

Examens afleggen

42.200 In 2021 werden voor het eerst geen volledig schriftelijke examens meer georganiseerd in de Examencommissie, alle examens verliepen digitaal of via een combinatie digitaal-schriftelijk. De coronamaatregelen hadden ook in 2021 nog hun invloed op de Examencommissie. Pas vanaf half oktober draaide de Examencommissie weer op volle capaciteit en werden er opnieuw mondelinge examens georganiseerd in Brussel.



DIGITALE EXAMENS

30.314



MONDELINGE EXAMENS

9.497



GECOMBINEERDE EXAMENS
SCHRIFTELIJK/DIGITAAL

1.885



SCHRIFTELIJKE EXAMENS

0



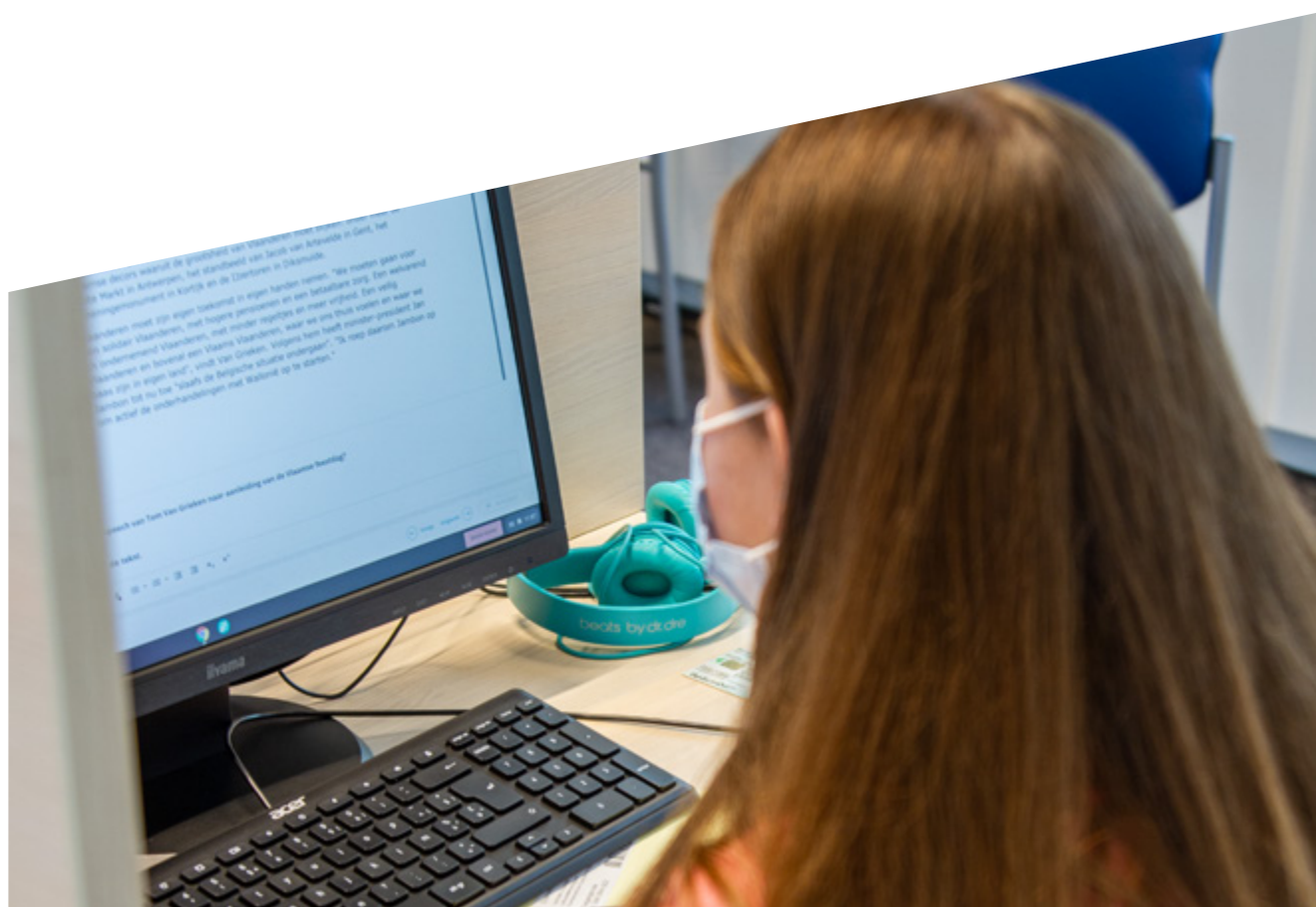
PRAKTIJKEXAMENS

282



ASSESSMENTS

222



Makkelijk of moeilijk?

Een getuigschrift of diploma van de Examencommissie is evenveel waard als een diploma dat je behaalt via een regulier schooltraject. Kandidaten verzamelen zelf handboeken en cursussen en verwerken de leerstof zonder begeleiding. Of onze examens makkelijker of moeilijker zijn? Dat hangt van de inzet en discipline van de kandidaat zelf af.

Slaagkans op een examen

Elke kandidaat mag elk examen 3 keer per jaar afleggen. Is hij dan nog niet geslaagd, dan krijgt hij op 1 januari van het volgende jaar opnieuw 3 examenkansen. Bij de interpretatie van de slaagpercentages hou je er best rekening mee dat heel wat kandidaten voor de meeste vakken verschillende examenbeurten nodig hebben voor ze slagen.

EERSTE GRAAD

ONDERWIJSVORM	AANTAL EXAMENS	SLAAGPERCENTAGE
A-stroom	1.028	79%
B-stroom	184	78%
TOTAAL	1.212	79%

TWEEDE GRAAD

ONDERWIJSVORM	AANTAL EXAMENS	SLAAGPERCENTAGE
aso	1.535	67%
bsso	468	79%
kso	62	58%
tso	352	61%
TOTAAL	2.417	66%

DERDE GRAAD

ONDERWIJSVORM	AANTAL EXAMENS	SLAAGPERCENTAGE
aso	13.470	49%
bsso	2.857	78%
kso	463	64%
tso	12.667	55%
TOTAAL	29.457	62%

Ondersteunende maatregelen

322 Iets meer dan 5% van onze actieve kandidaten maakt gebruik van ondersteunende maatregelen. Meestal omwille van een leerstoornis zoals dyslexie of dyscalculie, maar ook kandidaten met een aandachtstoornis, angststoornis of een fysieke beperking kunnen extra ondersteuning krijgen.

Een examen wordt inhoudelijk nooit gewijzigd, maar extra tijd of voorleessoftware kan een kandidaat wel helpen.

“Ik wil de mensen aan de balie waar je je moet aanmelden en de toezichthouders in het examenlokaal bedanken om altijd vriendelijk en geduldig te zijn. Door mijn mentale problemen is het vaak heel stresserend om een examen te gaan maken en doordat ik autisme heb, heb ik heel veel nood aan duidelijkheid en structuur en stel ik soms dezelfde vraag een paar keer opnieuw zodat ik zeker ben dat ik niets verkeerd heb begrepen. Ze helpen mij altijd met plezier en geven me nooit het gevoel dat ik vervelend of stom overkom. Dit maakt het voor mij een stuk rustiger en minder eng om naar het examen te komen. Ze stellen me altijd gerust en geven me goeie moed om aan het examen te beginnen.”

**Sien Wouters (20), derde graad
Humane Wetenschappen**

Examen op afstand


KANDIDATEN
PROCTOR
739


KANDIDATEN
FIT
0


KANDIDATEN GESLOTEN
INSTELLING
84

Met Belgische kandidaten in het buitenland hebben we al vele jaren ervaring met examens op afstand. Zij kunnen kiezen tussen een examen in een kantoor van Flanders investment & trade (FIT) of thuis via het systeem van proctoring waarbij je je eigen examen filmt met 2 camera's en je ook je scherm deelt.

In gesloten instellingen zoals gevangenissen en jeugdinstanties leggen kandidaten digitale en schriftelijke examens af onder toezicht van de onderwijscoördinator van de instelling. Voor mondelinge examens gaan onze examinatoren ter plaatse. Voor praktijkexamens kunnen kandidaten alleen terecht in het examenlokaal.

Getuigschriften & diploma's

1.059 GETUIGSCRIFTEN EN DIPLOMA'S

Er werden 4% meer getuigschriften en diploma's uitgereikt dan in 2020. Opvallend is de stijging voor het aantal behaalde getuigschriften, met meer dan 50% tegenover het vorige jaar.

GETUIGSCRIFTEN

120

DIPLOMA'S

939

EVOLUTIE UITGEREIKTE GETUIGSCRIFTEN EN DIPLOMA'S

2017	2018	2019	2020	2021
1.689	1.384	988	1.019	1.059

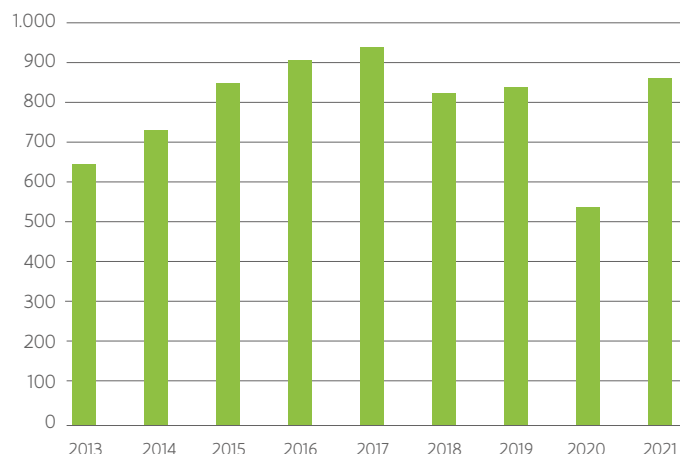
Vrijstellingen

We geven vrijstellingen aan kandidaten die eerder al bewezen hebben in een officiële onderwijsinstelling dat ze de onderwijsdoelen voor de derde graad volledig verworven hebben. Het gaat daarbij meestal om kandidaten die niet geslaagd waren in het laatste jaar secundair onderwijs en een C-attest behaalden. Ook de deelattesten of deelcertificaten van het volwassenenonderwijs leveren vrijstellingen op.

862

We behandelden in totaal 862 aanvragen voor vrijstellingen. Dat is het hoogste aantal sinds 2017. Dat is het jaar waarin we de derde graad bso hebben hervormd, waardoor het niet langer opportuun was om met een oriënteringsattest C in het zesde jaar aso, kso of tso de 'snelle weg' naar een diploma in bso te kiezen. Wie nu vrijstellingen aanvraagt, blijft doorgaans in dezelfde onderwijsvorm.

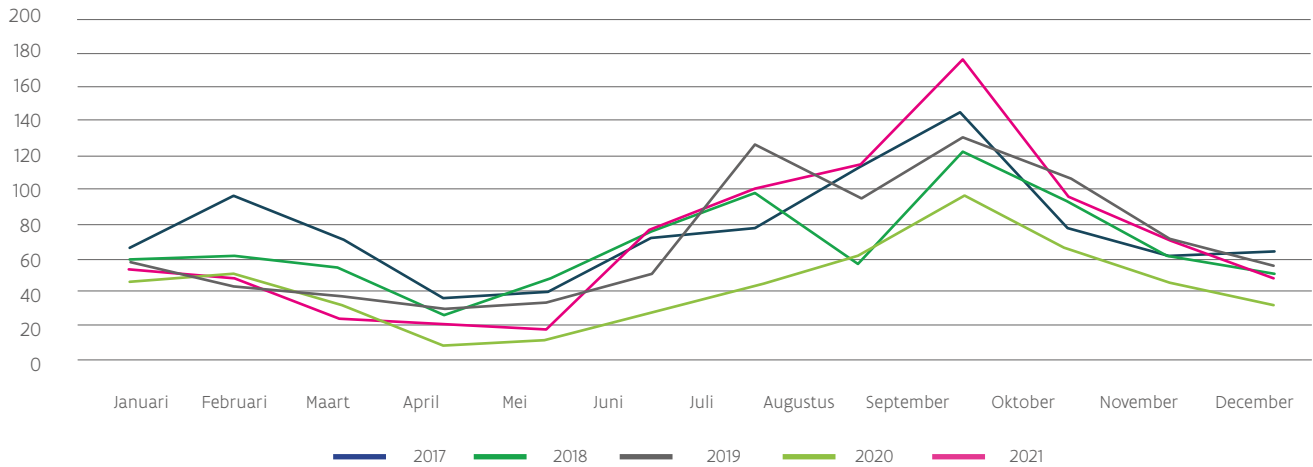
EVOLUTIE AANTAL INGEDIENDE DOSSIERS



Een opvallende, maar makkelijk te verklaren vaststelling is dat het aantal aanvragen in 2021 veel hoger lag dan in 2020. Scholen delibereerden heel anders in 2020 omwille van de coronacrisis, waardoor we minder nieuwe kandidaten hadden met een C-attest in het laatste jaar secundair onderwijs.

*het aantal ingediende dossiers ligt iets lager dan het aantal behandelde dossiers omdat er in januari nog aanvragen behandeld worden uit het vorige jaar.

AANTAL INGEDIENDE DOSSIERS PER MAAND



De meeste aanvragen voor vrijstellingen komen binnen op het einde van het schooljaar. In 2021 was er een opvallende piek in september met het hoogste aantal vrijstellingsaanvragen in 5 jaar. Heel wat jongeren kregen op school een kans op uitgestelde evaluatie, iets wat voor 2020 veel minder gebeurde.

VRIJSTELLINGSDOSSIERS

DERDE GRAAD	aso	bso	kso	tso
Dossier met minstens 1 toegekende vrijstelling	410	63	13	376
	47%	7%	2%	44%

HOE CONTROLEREN WE OP DE AUTHENTICITEIT?

De meeste kandidaten dienen een vrijstellingsdossier in met een oriënteringsattest C. Hun dossier moet het oriënteringsattest, de beslissing van de klassenraad en het jaarrapport bevatten. Op elk document moeten de nodige stempels en handtekening van de school staan. Is er ook maar enige twijfel bij de echtheid van de documenten, dan nemen we contact op met de school. Soms raadplegen we de school over onduidelijkheden over het jaarresultaat van bepaalde vakken.

Sommige kandidaten dienen deelcertificaten uit het volwassenenonderwijs in. Deze certificaten zijn makkelijk te verifiëren in de Leer-en ervaringsbewijzendatabank (LED) van de Vlaamse Overheid. Wij controleren er elk certificaat en nemen contact op met de onderwijsinstelling als we een ingediend certificaat niet terugvinden.

Medewerkers

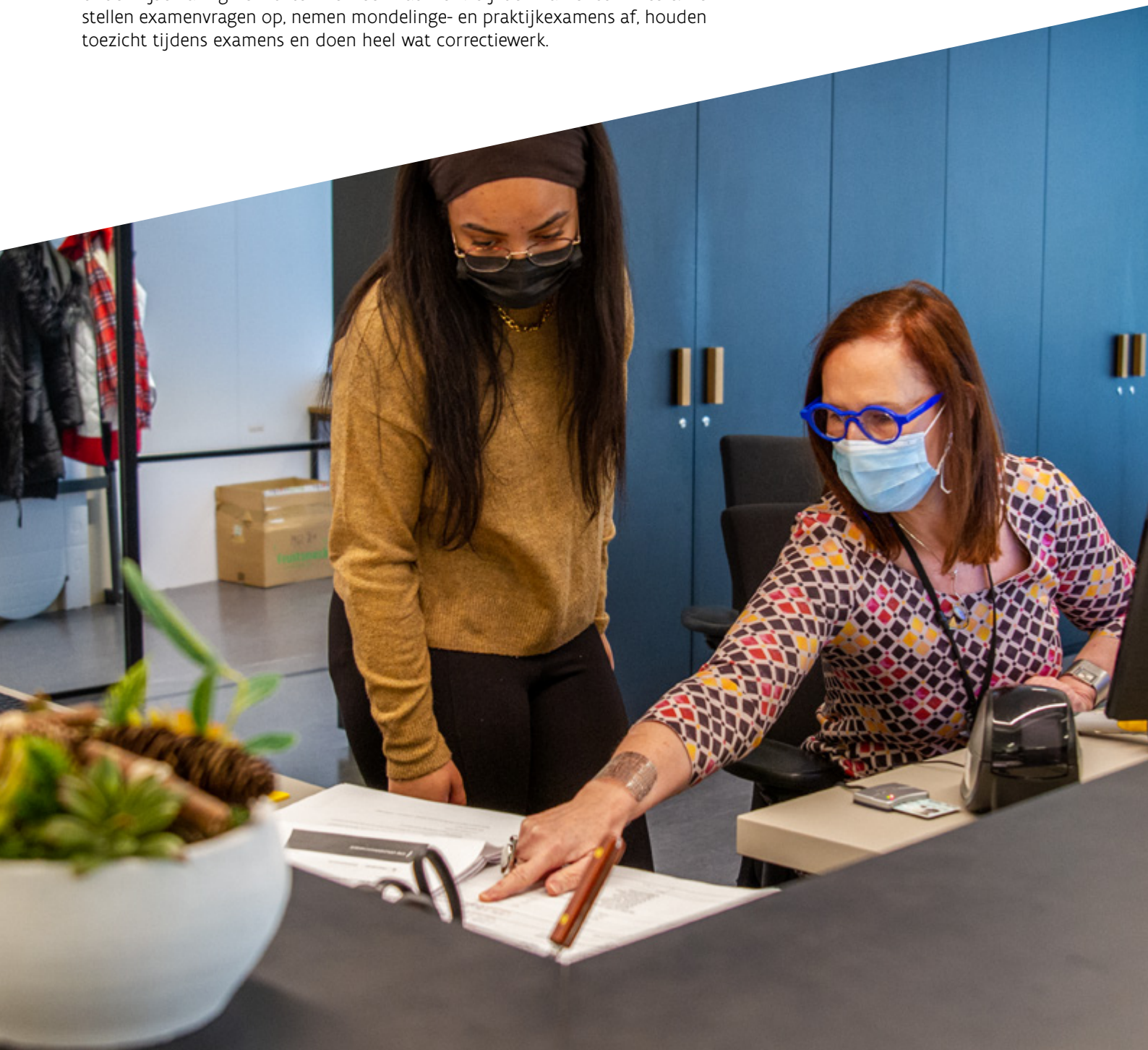
We werken met een vast team van 20 vakverantwoordelijken die voor hun vak een netwerk uitbouwen van zowel interne als externe toetsontwikkelaars, examinatoren en correctoren. De praktijkervaring van de vele externe medewerkers is onontbeerlijk om voeling te hebben met het Vlaamse onderwijslandschap, de kwaliteit van de examens te helpen bewaken en de gelijkwaardigheid van de getuigschriften en diploma's te garanderen.

Een team van 8 medewerkers zorgt voor de planning en praktische organisatie van de examens, leidt het examen centrum in goede banen en zorgt ervoor dat kandidaten goed ontvangen worden en over de nodige info beschikken.

We hebben een groot extern netwerk van zo'n 200 medewerkers. Met hun ruime onderwijservaring verrichten ze heel wat werk bij de Examencommissie. Ze stellen examenvragen op, nemen mondelinge- en praktijkexamens af, houden toezicht tijdens examens en doen heel wat correctiewerk.

EXTERNE MEDEWERKERS

- **22** Toetsontwikkelaars
- **53** Examinatoren
- **31** Toezichters
- **93** Correctoren



AHOVOKS

AGENTSCHAP VOOR HOGER ONDERWIJS,
VOLWASSENENONDERWIJS,
KWALIFICATIES & STUDIETOELAGEN

Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL
examencommissiesecundaironderwijs.be